

Nurmijärven kunnan lausunto koskien hankintalain uudistamista

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät

Mitä mieltä olette esityksen yleisistä tavoitteista ja päämääristä? Saavutetaanko esityksellä hallitusohjelman yleiset tavoitteet säästöistä ja kilpailun lisäämisestä?

Nurmijärven kunta pitää esityksen yleisiä tavoitteita, kuten tehokkuuden ja kustannussäästöjen parantamista, hyvinä ja kannatettavina. Kuitenkin esitetyt keinot eivät tue tavoitteiden saavuttamista. Esityksellä ei tulla saavuttamaan hallitusohjelman tavoitteita säästöistä ja kilpailun lisäämisestä.

Odotettavissa on, että hankintahenkilöstön määrä, hankintojen kustannukset ja hallinnollisen työn määrä kunnissa kasvaa. Esitys rajoittaa kuntien itsemääräämisoikeutta järjestää palvelut sopivaksi katsomallaan tavalla. Esitys voi toteutuessaan jopa vaarantaa lakisäästeisten tehtävien hoitamisen ja aiheuttaa julkiselle taloudelle merkittäviä kustannuspaineita.

Erityisesti esitys inhouse-yhtiöiden osalta ohjaa hankintayksiköt joko ottamaan palveluita takaisin omaan tuotantoon, perustamaan uusia inhouse-yhtiöitä ja uudelleenjärjestelmään nykyisiä tai kilpailuttamaan palvelut vapailla markkinoilla. Tämä aiheuttaa haasteita erityisesti tilanteissa, joissa palveluntarjoajia hankinnan kohteelle ei ole saatavilla halutussa laadussa ja määrässä. Esitetty vähimmäisomistusosuus rajoittaa kuntien mahdollisuutta päättää toimintojensa järjestämisestä eikä sen suhdetta perustuslain 121 §:ään ei ole riittävästi arvioitu.

Nurmijärven kunta tunnistaa, että julkisia hankintoja tulee edistää nykyistä tehokkaammiksi, joustavammiksi ja avoimemmiksi. Haluamme osaltamme edistää toimivia markkinoita sekä alueellista ja kansallista elinvoimaa. Emme kuitenkaan näe, että esitetty lisäsääntely tukisi näitä tavoitteita – lopputulos on monen hankinnan osalta esitettyjen tavoitteiden vastainen. Esityksen mukaiset tavoitteet ovat saavutettavissa valvontakeinoin ilman esitettyä sääntelyä.

Hankintojen valmistelu

Hankintojen valmistelua koskevilla ehdotuksilla pyritään lisäämään hankintojen huolellista valmistelua, markkinakartoituksen käyttöä, sekä kilpailua julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on saada lisää tarjontaa ja säästöjä. Työryhmän mietinnössä ehdotetussa ratkaisussa on samanaikaisesti pyritty varmistamaan, että se on käytännön hankintatoimen näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

Nurmijärven kunta katsoo, että hankintojen valmistelun tulee olla huolellista ja pohjautua markkinoiden riittävään tuntemiseen. Markkinakartoituksen merkityksen korostaminen tukee parempaa valmistelua ja kilpailutusten onnistumista. Hankintalain 65 § korostaa markkinakartoituksen hyödyntämistä hankintojen valmistelussa, mikä on hyvä tapa lisätä kilpailua ja tarjousten määrää julkisissa hankinnoissa.

Markkinakartoituksen hyödyntäminen on erityisen tärkeää tilanteissa, joissa hankintayksiköllä ei ole selkeää kokonaiskuvaa hankittavasta kohteesta tai kyseisen markkinan toimivuudesta. Lähtökohtaisesti hankintayksikkö hyödyntää markkinakartoitusta aina, kun se on tarkoituksenmukaista. On hyvä huomioida, että markkinakartoitusta eli ns. markkinavuoropuhelua voi toteuttaa usealla eri tavalla.

Yli 10 miljoonan euron hankinnat ovat kokonaiskuvassa merkittäviä ja suuria hankintoja. Vaikka hankinnan kohde olisikin selkeä ja hankintayksiköllä olisi kuva markkinoiden toimivuudesta, on perusteltua hankinnan kokonaisarvon näkökulmasta käydä markkinavuoropuhelua toimittajakentän kanssa. Tämä varmistaa, että hankinta toteutetaan mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Kuitenkin lisätyt velvoitteet eivät edistä nykytilan muutosta ilman, että hankintamenettelyistä syntyy raskaampia ja hitaampia prosesseja. Hankintojen valmisteluun liittyvät lisävelvoitteet voivat aiheuttaa merkittävää hallinnollista taakkaa ja kustannuksia kunnille. On tärkeää, että hankintayksiköillä on riittävät resurssit ja osaaminen markkinakartoitusten tekemiseen ja hankintojen valmisteluun.

Markkinakartoituksen välttämättömyys saattaa myös aiheuttaa tilanteen, jossa keskustelua käydään muutaman tutun yrityksen kanssa vain sen vuoksi, että lain velvollisuus saadaan täytettyä. Hankintayksiköiden näkökulmasta markkinavuoropuheluiden järjestäminen saattaa aiheuttaa resurssihaasteita. Useiden markkinavuoropuheluiden käyminen vie paljon aikaa kilpailutustyöryhmältä.

Nurmijärven kunta korostaa, että hankintojen valmistelussa tulee huomioida paikalliset olosuhteet ja tarpeet. Markkinakartoituksen avulla voidaan varmistaa, että hankinnat vastaavat kuntalaisten tarpeita ja että palvelut voidaan järjestää kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Lisäksi markkinakartoituksen avulla voidaan tunnistaa mahdolliset markkinaongelmat ja löytää ratkaisuja niiden ratkaisemiseksi.

Hankintojen valmistelussa on myös tärkeää huomioida yhteistyö muiden kuntien ja sidosryhmien kanssa. Yhteistyön avulla voidaan hyödyntää synergiaetuja ja varmistaa, että hankinnat tehdään tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Yhteistyö voi myös auttaa vähentämään hallinnollista taakkaa ja kustannuksia.

Nurmijärven kunta katsoo, että hankintojen valmistelun tulee olla joustavaa ja tehokasta, jotta hankinnat voidaan toteuttaa sujuvasti ja ilman tarpeettomia viivästyksiä. On tärkeää, että hankintayksiköillä on riittävät resurssit ja osaaminen hankintojen valmisteluun ja että hankintaprosessit ovat selkeitä ja yksinkertaisia.

Kuinka hyvin hankintalain 65, 75, 124 ja 125 §:iä koskeva esitys edistää markkinakartoituksen käyttöä ja hankinnan huolellista valmistelua?

§ 65: Markkinakartoitusta toteutetaan jo hankinnoissa, joista hankintayksiköt tarvitsevat lisätietoa markkinoista ja sen toimivuudesta. Hankintalain muutos ei aiheuta merkittävää muutosta hankintayksikön toimintatapoihin. Lain vaatimus saattaa aiheuttaa tilanteen, että tarkoituksenmukaisuus puuttuu, mutta hallinnollinen taakka lisääntyy.

§ 75: Hankintoja jaetaan osiin aina mahdollisuuksien mukaan. Mikäli hankinnan jakamisesta osiin tulisi välttämätöntä jokaisen hankinnan osalta niin hankintayksikön hallinnollinen taakka lisääntyisi, sillä jossain tapauksissa hankinnan osista muodostuisi erillisiä sopimuksia tai kilpailutuksia. Hankintayksiköllä tulisi myös jatkossa olla mahdollisuus olla jakamatta hankintaa osiin perustellusta syystä. Kaikkia hankintoja ei ole mahdollista jakaa osiin tarkoituksenmukaisella tavalla.

§ 124: Hankintamenettelyn kuvauksesta aiheutuu hankintayksikölle lisätyötä, mutta saattaa vaikuttaa siihen, että hankintaa valmistellaan huolellisemmin.

§ 125: Mikäli hankintayksikön pitäisi kilpailuttaa hankinta uudelleen, jos saadaan vain yksi tarjous lisää se hankintayksikön hallinnollista taakkaa. Yhden tarjouksen saaminen ei automaattisesti tarkoita sitä, että hankintaa ei olisi valmisteltu riittävästi vaan se johtuu usein markkinatilanteesta ja –tarjonnasta. Erityisesti pienemmällä paikkakunnilla ei välttämättä ole markkinoita riittävästi, jotta useamman tarjouksen saaminen olisi mahdollista. Uudelleen kilpailuttaminen ei välttämättä lisää tarjouksia, mutta antaa markkinoilla olevalle, tarjouksen jättäneelle tarjoajalle mahdollisuuden nostaa uuden kilpailutuksen hintoja.

Ovatko esitetyt keinot sopivia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi?

Tällä hetkellä toimitaan hankintayksikössä siten, että saavutetaan mahdollisimman hyvä lopputulos Tilaajan näkökulmasta. Tämä tarkoittaa markkinavuoropuheluiden käymistä ja hankintojen jakamista osiin tarkoituksenmukaisella tavalla. Yhden tarjouksen tilanteissa pohditaan määrittelyn tarkoituksenmukaisuutta ja kilpailutetaan uudelleen korjattuna, mikäli hankintayksikkö katsoo sen tarpeelliseksi. Yllä olevat toimenpiteet ovat nykyisen hankintalainsäädännön mukaisesti jo nyt mahdollisia, mutta eivät pakollisia. Lain muutos saattaa sitoa hankintayksiköiden käsiä, jolloin toimintatavasta tulee pakotettua ja se ei välttämättä tuota parasta lopputulosta.

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen

Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

Nurmijärven kunta katsoo, että esityksessä ehdotettu sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskeva vaatimus ei ole tarkoituksenmukainen eikä toteuttamiskelpoinen. Vaatimus, jonka mukaan kuntien tulee omistaa vähintään 10 % sidosyksiköistä, aiheuttaa merkittäviä haasteita ja kustannuksia kuntien toiminnalle ja palveluiden järjestämiselle.

Ensinnäkin, vaatimus lisää kuntien hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Kuntien on joko kasvatettava omistusosuuttaan sidosyksiköissä tai kilpailutettava palvelut uudelleen. Tämä aiheuttaa merkittäviä kustannuksia kilpailutuksen järjestämisestä, uusien järjestelmien käyttöönotosta ja mahdollisesti uusien palveluntuottajien etsimisestä. Lisäksi omistusosuuden kasvattaminen voi olla taloudellisesti mahdotonta erityisesti pienille ja keskisuurille kunnille, joilla ei ole riittäviä resursseja.

Toiseksi, vaatimus heikentää kuntien mahdollisuuksia hyödyntää sidosyksiköiden erityisosaamista ja paikallistuntemusta. Sidosyksiköiden käyttö on monissa tapauksissa perusteltua palveluiden kustannustehokkuuden ja laadun varmistamiseksi. Esimerkiksi jätehuollon osalta sidosyksiköiden käyttö mahdollistaa palveluiden järjestämisen paikalliset olosuhteet ja tarpeet huomioiden. Vaatimus voi johtaa siihen, että kunnat joutuvat luopumaan sidosyksiköiden käytöstä, mikä heikentää palveluiden laatua ja saatavuutta.

Kolmanneksi, vaatimus voi johtaa kuntien välisen yhteistyön heikentymiseen ja palveluiden sirpaloitumiseen. Nykyiset yhteistyörakenteet, joissa useat kunnat omistavat yhdessä sidosyksikön, voivat vaarantua, jos omistusosuuden vähimmäisvaatimus ei täyty. Tämä voi johtaa palveluiden laadun heikkenemiseen ja kustannusten nousuun.

Neljänneksi, vaatimus voi aiheuttaa merkittäviä taloudellisia vaikutuksia erityisesti pienille ja keskisuurille kunnille. Näillä kunnilla ei välttämättä ole riittäviä resursseja kasvattaa omistustaan sidosyksiköissä, ja markkinoilla ei ole riittävästi kilpailua, joka mahdollistaisi palveluiden hankinnan muulla tavoin. Tämä voi johtaa palveluiden laadun heikkenemiseen ja kustannusten nousuun.

Lisäksi esitys rajoittaa kuntien itsemääräämisoikeutta järjestää palvelut sopivaksi katsomallaan tavalla, mikä on perustuslain 121 §:n vastaista. Kunnan oikeus päättää palveluidensa järjestämisestä kuuluu perustuslain mukaisen kunnalliseen itsehallintoon. Esityksen valmistellut työryhmä ei ole riittävällä tasolla selvittänyt muutoksesta kunnille ja muille sidosryhmille syntyviä talousvaikutuksia. Mikäli lainsäädäntö toteutetaan esitetyssä muodossa, tulee valtion vastata kunnille aiheutuneista muutuskustannuksista täysimääräisesti.

Esitys aiheuttaa myös merkittäviä yhtiöoikeudellisia ja osakassopimusongelmia. Omistusjärjestelyt, osakassopimusten muuttaminen ja yhtiöiden purkaminen aiheuttavat merkittäviä kustannuksia ja hallinnollista taakkaa. Esimerkiksi osakejärjestelyiden osalta kustannukseksi tulee mahdollinen varainsiirtovero, jonka määrää ei pystytä arvioimaan. Lisäksi omistusjärjestelyt voivat johtaa siihen, että yhtiöiden toiminta heikkenee tai lakkaa kokonaan, mikä heikentää palveluiden laatua ja saatavuutta.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) on todennut, että liikevaihtoon tai muuhun tarkkarajaiseen kriteeriin perustuvaa poikkeusmahdollisuutta tulisi edelleen selvittää, sillä kategorinen 10 %:n raja todennäköisesti nostaisi julkisen sektorin kustannuksia suuressa osassa maatamme. KKV:n mukaan ei ole tarkoituksenmukaista

ulottaa rajoitusta koskemaan aloja, joilla toteutetaan lakisääteisiä tehtäviä, eikä ole olemassa erillisiä markkinoita, kuten jätehuolto.

Yhteenvetona, Nurmijärven kunta katsoo, että esityksessä ehdotettu sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskeva vaatimus ei ole tarkoituksenmukainen eikä toteuttamiskelpoinen. Vaatimus lisää hallinnollista taakkaa ja kustannuksia, heikentää kuntien mahdollisuuksia hyödyntää sidosyksiköiden erityisosaamista ja paikallistuntemusta, johtaa kuntien välisen yhteistyön heikentymiseen ja palveluiden sirpaloitumiseen sekä aiheuttaa merkittäviä taloudellisia vaikutuksia erityisesti pienille ja keskisuurille kunnille.

Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistusosuuden vähimmäisvaatimuksella mielestänne on?

Kts. edellinen vastaus.

Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?

Nurmijärven kunta arvioi, että sidosyksiköitä koskevan muutoksen toteuttaminen esitetyllä tavalla aiheuttaisi merkittäviä toimenpiteitä ja kustannuksia eri toimialoilla. Muutoksen vaikutukset ulottuvat laajasti kunnan palvelutuotantoon ja hallintoon, ja ne vaativat huomattavia resursseja ja investointeja.

Talous- ja henkilöstöhallinto

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, jotka tällä hetkellä hankitaan sidosyksiköltä, jouduttaisiin kilpailuttamaan uudelleen tai järjestämään omana toimintana. Tämä aiheuttaisi merkittäviä kustannuksia kilpailutuksen järjestämisestä, uusien järjestelmien käyttöönotosta ja henkilöstön palkkaamisesta. Kunta on vuosien 2024-2025 aikana vaihtanut sekä talouden, että henkilöstöhallinnon järjestelmiä ja käyttöönottojen arvioitu kustannus on noin 1,0 milj. euroa. Arvioitujen kustannusten mukaan kilpailutuksen järjestäminen maksaisi noin 300 000 euroa kertaluonteisesti, järjestelmien käyttöönotto noin 1 000 000 euroa ja omana toimintana järjestäminen vaatisi noin 250 000 euroa vuosittain henkilöstökustannuksiin.

Jätehuolto

Jätehuollon osalta muutos edellyttäisi toimivien jätehuoltoyhtiöiden omistuksien uudelleenjärjestelyä, millä voi olla merkittäviä vaikutuksia nyt toimivaan jätteenkäsittelyinfraan. Omistuksien uudelleenjärjestelyt aiheuttaisivat merkittävän määrän yhtiön omaisuuden, sopimusten ja vastuiden uudelleenjärjestelyitä, mikä kasvattaisi kustannuksia ja hallinnollista taakkaa. Jätehuollon järjestäminen uudelleen voisi nostaa kuntalaisten jätemaksuja ja heikentää palvelun laatua ja saatavuutta.

Yleiset vaikutukset

Yleisesti ottaen sidosyksiköitä koskeva muutos aiheuttaisi merkittäviä kustannuksia ja hallinnollista taakkaa kaikilla toimialoilla. Muutoksen toteuttaminen vaatisi huomattavia resursseja ja investointeja, ja se voisi heikentää palveluiden laatua ja saatavuutta. Lisäksi muutos voisi johtaa kuntien välisen yhteistyön heikentymiseen ja palveluiden sirpaloitumiseen.

Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?)

Nurmijärven kunta arvioi, että esityksessä ehdotettu sidosyksiköiden vähimmäisomistusrajaa koskeva sääntely aiheuttaa merkittäviä haasteita ja vaatii useita toimenpiteitä. Kunta aikoo tarkastella eri vaihtoehtoja ja ryhtyä seuraaviin toimenpiteisiin:

1. **Omistusosuuden kasvattaminen:** Kunta selvittää mahdollisuutta kasvattaa omistusosuuttaan sidosyksiköissä vähimmäisomistusrajan täyttämiseksi. Tämä edellyttää taloudellisten resurssien arviointia ja mahdollisia investointeja. Omistusosuuden kasvattaminen voi kuitenkin olla taloudellisesti haastavaa erityisesti pienille ja keskisuurille kunnille.
2. **Palveluiden kilpailuttaminen:** Mikäli omistusosuuden kasvattaminen ei ole mahdollista, kunta harkitsee palveluiden kilpailuttamista markkinaehtoisesti. Tämä edellyttää kilpailutuksen järjestämistä, uusien palveluntuottajien etsimistä ja sopimusten solmimista. Kilpailutuksen järjestäminen aiheuttaa merkittäviä kustannuksia ja hallinnollista taakkaa.
3. **Yhtiöiden purkaminen tai pilkkominen:** Kunta arvioi myös mahdollisuutta purkaa tai pilkkoa sidosyksiköitä, mikäli omistusosuuden kasvattaminen tai palveluiden kilpailuttaminen ei ole toteuttamiskelpoista. Tämä edellyttää yhtiöoikeudellisten ja osakassopimusongelmien ratkaisemista sekä mahdollisia varainsiirtoveroja ja muita kustannuksia.
4. **Yhteistyön uudelleenjärjestelyt:** Kunta harkitsee myös yhteistyörakenteiden uudelleenjärjestelyjä muiden kuntien kanssa. Tämä voi tarkoittaa uusien yhteistyömallien neuvottelemista ja sopimusten solmimista, jotta palvelut voidaan järjestää kustannustehokkaasti ja laadukkaasti.
5. **Palveluiden tuottaminen omana toimintana:** Kunta selvittää mahdollisuutta tuottaa palveluita omana toimintana, mikäli markkinaehtoinen kilpailuttaminen tai yhteistyörakenteiden uudelleenjärjestelyt eivät ole toteuttamiskelpoisia. Tämä edellyttää henkilöstön palkkaamista, uusien järjestelmien käyttöönottoa ja merkittäviä investointeja.

Nurmijärven kunta katsoo, että esityksessä ehdotettu sidosyksiköiden vähimmäisomistusrajaa koskeva sääntely aiheuttaa merkittäviä haasteita ja kustannuksia.

Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?

Muutoksesta on vaikea löytää pitkällä aikavälillä merkittäviä hyötyjä. Kilpailua syntyy jo nykyisessä rakenteessa luontevasti ja in-house -yhtiöt paikkaavat kilpailuvajetta siellä missä sitä on. Konsultointia tarjoavat yhtiöt, jotka eivät joudu kantamaan pitkäaikaista vastuuta esityksistään tulevat hyötymään merkittävästi. Samoin tietyt yksityisen sektorin toimijat, jotka saavat maksatettua kunnilla (kuntalaisilla) uusien järjestelmien käyttöönottoinvestoinnit (jotka kuntalaiset ovat aikanaan jo kerran maksaneet) ja lisättyä sitä kautta omaa liikevaihtoaan. Skaalaedut menetetään In-house -yhtiöiden omistuspohjan muutoksen myötä ja palvelut keskittyvät entistä enemmän tietyille isoille toimijoille, jotka voivat jatkossa määritellä hinnat omavaltaisesti.

Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutoksiin tarvitaan?

Nurmijärven kunta katsoo, että esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat ovat riittämättömiä toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kaikkien muutosten toteuttaminen kunnissa annetun siirtymäajan puitteissa on mahdotonta, koska toimenpiteet kohdistuisivat monen eri toimialan palveluihin ja alueellisten yhteistyörakenteiden uudelleenjärjestelyyn. Siirtymäaika aiheuttaa riskejä myös palveluiden jatkuvuuden ja hallittavan siirron osalta.

Realistinen siirtymäaika on vähintään viisi vuotta, jotta mahdollistetaan uusien organisoitumistapojen neuvottelemisen ja perustamisen. Markkinoiden syntyemiselle pitää antaa aikaa ja markkinoita pitää valtion ja kuntien aktiivisilla toimilla myös synnyttää.

Lisäksi on varmistettava, että kuntien kilpailutukset eivät ajoitu liian lyhyelle ajanjaksolle ja aiheuta palveluiden hintojen nousua.

Siirtymäaikaa tarvitaan myös omistussuhteiden tarkistamiseen ja mahdollisiin järjestelyihin, kuten omistusosuuden kasvattamiseen tai toimintamallien muuttamiseen. Lisäksi tarvitaan taloudellisten vaikutusten arviointia ja hallinnollista päätöksentekoa. Kaikki edellä mainittu vie huomattavasti aikaa.

Mitä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaisi?

Nurmijärven kunta arvioi, että sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaa merkittäviä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä, jotka vaikuttavat laajasti kunnan toimintaan ja palveluiden järjestämiseen. Siirtymäaika on välttämätön, jotta kunta voi toteuttaa tarvittavat muutokset hallitusti ja kustannustehokkaasti.

Omistusosuuden kasvattaminen sidosyksiköissä vaatii aikaa ja resursseja. Kunnan on neuvoteltava nykyisten osakkeenomistajien kanssa ja mahdollisesti hankittava lisää osakkeita. Tämä prosessi voi olla monimutkainen ja aikaa vievä, erityisesti jos omistusosuuden kasvattaminen edellyttää merkittäviä taloudellisia investointeja.

Palveluiden kilpailuttaminen markkinaehtoisesti edellyttää huolellista valmistelua ja riittävää siirtymäaikaa. Kilpailutuksen järjestäminen, uusien palveluntuottajien etsiminen ja sopimusten solmiminen vievät aikaa ja vaativat merkittäviä resursseja. On tärkeää varmistaa, että kilpailutusprosessi on avoin ja läpinäkyvä, jotta saadaan laadukkaita tarjouksia ja varmistetaan palveluiden jatkuvuus.

Yhtiöiden purkaminen tai pilkkominen vaatii huomattavaa hallinnollista työtä ja siirtymäaikaa. Omistusjärjestelyt, osakassopimusten muuttaminen ja yhtiöiden purkaminen aiheuttavat merkittäviä kustannuksia ja hallinnollista taakkaa. Lisäksi on varmistettava, että palveluiden laatu ja saatavuus eivät heikkene siirtymävaiheen aikana.

Yhteistyörakenteiden uudelleenjärjestelyt muiden kuntien kanssa edellyttävät neuvotteluja ja sopimusten solmimista. Tämä prosessi vie aikaa ja vaatii riittävää siirtymäaikaa, jotta yhteistyö voidaan järjestää kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. On tärkeää varmistaa, että yhteistyörakenteet tukevat kuntien palveluiden järjestämistä ja että ne ovat joustavia ja tarkoituksenmukaisia.

Palveluiden tuottaminen omana toimintana edellyttää henkilöstön palkkaamista, uusien järjestelmien käyttöönottoa ja merkittäviä investointeja. Tämä prosessi vie aikaa ja vaatii riittävää siirtymäaikaa, jotta palvelut voidaan järjestää kustannustehokkaasti ja laadukkaasti.

Yhteenvetona, Nurmijärven kunta katsoo, että sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaa merkittäviä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä, jotka vaikuttavat laajasti kunnan toimintaan ja palveluiden järjestämiseen. Siirtymäaika on välttämätön, jotta kunta voi toteuttaa tarvittavat muutokset hallitusti ja kustannustehokkaasti.

Mietinnön liitteinä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistusosuusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? Minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

Nurmijärven kunta katsoo, että sidosyksiköiden omistusosuusvaatimukseen tulisi säätää poikkeuksia. Erityisesti jätehuollon palvelut sekä pienet ja keskisuuret kunnat tulisi huomioida poikkeuksina. Jätehuolto on kuntien lakisääteinen tehtävä, ja kuntien on täytettävä jätelaissa sekä ympäristönsuojelulainsäädännössä niille asetetut velvoitteet. Näiden velvoitteiden täyttäminen edellyttää usein sidosyksiköiden käyttöä, sillä markkinoilla ei ole riittävästi kilpailua tai tarjontaa, joka vastaisi kuntien tarpeita.

Lisäksi poikkeuksia tulisi säätää tilanteisiin, joissa sidosyksikön käyttö on perusteltua palveluiden kustannustehokkuuden, paikallistuntemuksen tai erityisosaamisen vuoksi. Esimerkiksi pienissä kunnissa ei välttämättä ole riittäviä resursseja kasvattaa omistustaan sidosyksiköissä, ja markkinoilla ei ole riittävästi kilpailua, joka mahdollistaisi palveluiden hankinnan muulla tavoin. Sidosyksiköissä tehtävät omistusjärjestelyt tulevat hyvin suurella todennäköisyydellä heikentämään nimenomaisesti pienten kuntien asemaa.

Nurmijärven kunta katsoo, että poikkeusten säätäminen sidosyksiköiden omistussuosuuksivaatimukseen on välttämätöntä, jotta kuntien lakisääteiset tehtävät voidaan hoitaa kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Poikkeukset mahdollistavat myös kuntien itsehallinnon toteutumisen ja varmistavat, että kuntien palvelut voidaan järjestää paikalliset olosuhteet ja tarpeet huomioiden.

Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen

Rikosrekisteriotteiden pakollisesta käytöstä luopumista koskevan ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa hankintamenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

Missä määrin muutos vaikuttaa hallinnolliseen taakkaan yhtäältä hankintayksiköiden ja toisaalta tarjoajien kannalta ja edistää näitä tavoitteita?

Rikosrekisteriotteiden tarkistamiseen liittyy hallinnollista taakkaa sekä hankintayksikölle että tarjoajalle ja se lisää jopa usealla viikolla hankintaprosessin läpivientä. Rikosrekisteriotteiden pakollisuudesta luopuminen sujuvoittaa hankintaprosessin läpivientä sekä hankintayksikön että tarjoajan näkökulmasta.

Hankintojen ilmoittaminen

Mitkä ovat näkemyksenne hankintojen ilmoittamista koskeviin muutoksiin? Lisäävätkö ehdotetut muutokset hankintojen avoimuutta tarkoituksenmukaisella tavalla?

Eryteisesti suurempien hankintayksiköiden ja tiettyjen spesifien hankintojen näkökulmasta hankintailmoituksen julkaiseminen kahdella tai useammalla kielellä samanaikaisesti voi tuoda lisäarvoa.

Kansallisten hankintojen jälki-ilmoitusvelvollisuus lisää hankintayksiköiden hallinnollista taakkaa.

Tietovarantohankkeen sisältö tulee olla selkeästi tiedossa ennen jälki-ilmoitusvelvollisuuden käyttöönottoa.

Mikäli tietoa halutaan kerätä, niin sen tulee olla pakollista, suositus ei riitä.

Jälki-ilmoitusten osalta olisi hyvä kiinnittää huomiota siihen, että jälki-ilmoitusten tekeminen olisi mahdollisimman selkeää ja helppoa. Vastaavatko hankintailmoituslomakkeet kysymyksiin, joita halutaan kerätä ("ylimääräinen" sisältö pois lomakkeilta). Tietovarantohankkeen näkökulmasta tulisi pohtia mitä tietoja tulee hankkeen näkökulmasta kerätä ja sen jälkeen uudistaa hankintailmoituslomakkeiden sisältö.

Muut huomiot

Lähtökohtaisesti hankintoihin käytettävät resurssit ovat tiukat ja mikäli ehdotetut muutokset toteutuvat kokonaisuudessaan aiheuttavat ne hankintayksiköille huomattavaa lisätyötä, kustannusten nousua ja hallinnollista taakkaa.

Sidosyksiköiden mahdollinen purku ja siihen liittyvä epäselvyys aiheuttaa hankintayksiköille hallinnollista ja taloudellista taakkaa. Muutos aiheuttaisi haasteita kilpailutusprosesseihin. Onko markkinoilla riittävästi resursseja vastata "kilpailutusvyöryyn"? Riski hintojen hallitsemattomalle nousulle ja palvelutason laskulle on ilmeinen erityisesti pienemmissä kunnissa/kaupungeissa.

Hankintayksiköiltä vaaditaan vahvaa osaamista suurten järjestelmien ja kokonaisuusien kilpailuttamisessa. Harvalla hankintayksiköllä on spesifiä hankintaosaamista ja tästä johtuen kustannuksia kasvattaa konsulttien

käyttö, joiden osaaminen ei välttämättä ole kaikissa tilanteissa riittävää. Yrityspuolella ei todennäköisesti ole riittävästi resursseja vastata kasvavaan kysyntään laadukkailla ratkaisuilla. Kysynnän ja tarjonnan laki nostaa auttamattomasti hintoja.

Siirtymäaika on aivan liian lyhyt rakenteiden alasajoon.

Nurmijärven kunta pitää tärkeänä sitä, että jatkovalmistelussa huomioidaan perustuslaillinen kirjaus kunnallisesta itsehallinnosta ja hyvä lainsäädäntötapa. Perustuslain 121 §:ssä suojattu kunnallinen itsehallinto merkitsee kuntalaisille kuuluvaa oikeutta päättää kuntansa hallinnosta ja taloudesta (HE 1/1998 vp). Hyvään lainsäädäntötapaan kuuluu lähtökohtaisesti laaja ja kattava ennakkovaikutusten arviointi, jota tässä tapauksessa ei olla tehty riittävästi.

Nurmijärvi

Nurmijärven kunta

Postiosoite: PL 37, 01901 Nurmijärvi
Katuosoite: Kunnanvirasto, Keskustie 2 b
Puhelin: (09) 250 021
kunta@nurmijarvi.fi
www.nurmijarvi.fi